UNIVERSITETET I BERGEN

Det juridiske fakultet

Til Studieutvalget **Sak 2/13 – 2**

Fra Studieseksjonen
(Knt/Niøs/Intø/Cho)

Årsrapport for utdanning 2012

Innledning

Årsplanen for utdanning skal gi konkrete planer for å iverksette fakultetets utdanningsstrategi. Her følger en rapport over status for arbeidet med årsplanen for 2012 i løpet av fjoråret.

Arbeidet med implementering av Kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning

Studieseminar

I begynnelsen av januar 2012 i år ble det arrangert et studieseminar der visjoner for studieårene og fakultetets utdanningsstrategi var tema, med henblikk på arbeidet med kvalifikasjonsrammeverket. Faglig ledelse, fast ansatt vitenskapelige og studieseksjonen deltok, i tillegg til representanter for andre fagmiljøer, studenttillitsvalgte, arbeidsgivere på større juristarbeidsplasser og programsensorene. Det ble laget en Wiki i den forbindelse som skulle fungere som grunnlag for seminaret: https://wikihost.uib.no/jurwiki/index.php/Hovedside. Her er det samlet en rekke sentrale dokumenter som vil være nyttige for den enkelte kursansvarlige i arbeidet med å utforme læringsutbytte for sitt emne i samsvar med rammeverket og studieprogrammets overordnete mål.

Nasjonal arbeidsgruppe – juristutredningen

En arbeidsgruppe med fakultetets dekan som leder ble nedsatt av Kunnskapsdepartementet i 2011 for å utrede behovet for juridisk kompetanse i det norske arbeidsmarkedet fram mot 2025. Mandatet var bl.a. å undersøke om dagens utdanningstilbud møter de behov samfunnet har for juridisk kompetanse, og som jurister står overfor etter endt utdanning. Resultatet av dette arbeidet vil mest sannsynlig bli retningsgivende for hvordan de juridiske utdanningsinstitusjonene vil bygge opp sine læringsmål fremover. Arbeidsgruppen leverer sin rapport i begynnelsen av 2013.

Læringsutbytte på programnivå
Ved fakultetet nedsatte dekanen en arbeidsgruppe ledet av prodekanen for undervisning for å utarbeide forslag til nytt programmål i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning. Forslaget ble sendt på høring til alle fakultetets ansatte per e-post 9. november med uttalelsesfrist 26. november. To høringssvar ble innarbeidet i forslaget som deretter ble behandlet av Studieutvalget 4. desember. Læringsmålene for masterstudiet i rettsvitenskap ble vedtatt som foreslått i styremøte 11. desember 2012.

Læringsutbytte på emnenivå
Arbeidet med justering av de enkelte emne sine læringsmål vil deretter fortsette utover 2013. Noen er allerede justert. Det er viktig å understreke at det her er tale om justering og spissing, alle emner har læringsutbyttebeskrivelser.

1. Programevaluering

Fakultetets arbeidsgruppe for programevaluering ledet av prodekanen for undervisning har gjennomført til sammen fem møter i 2012 der arbeidsgruppen har drøftet de ulike evalueringsspørsmålene som ble gitt i arbeidsgruppens mandat. Arbeidsgruppen har også avdekket behov for å innhente mer informasjon om arbeidet med masteroppgaven og har gjennomført evaluering, først og fremst av opplegget for stor masteroppgave våren 2012.

Parallelt med arbeidet med programevaluering har det vært nedsatt en arbeidsgruppe som har utredet kvalitetshevende tiltak på fjerde studieår og da spesielt for emnene strafferett og rettergang. Forslagene fra denne gruppen tas med i det videre evaluerings- og utviklingsarbeidet. Se mer om oppfølging av gruppens arbeid under punkt 3.

I tillegg til evalueringsspørsmålene i arbeidsgruppens mandat, har også ansvaret for evaluering av spesialemnene blitt lagt til arbeidsgruppen for programevaluering. Dette er blant oppgavene som gjenstår.

På grunn av stor arbeidsbelastning hos flere av medlemmene i arbeidsgruppen har arbeidet med programevalueringen vært stilt i bero store deler av høsten 2012. Arbeidet vil fortsette våren 2013 og det tas sikte på at evalueringen ferdigstilles innen sommeren 2013.

2. Evaluering av spesialemner

Evaluering av spesialemnene er en omfattende prosess. Studieseksjonen er i gang med å samle sammen de data som foreligger. Dette skal oversendes til arbeidsgruppen for programevaluering for gjennomgang – med særlig henblikk på de mer overordnete spørsmål i den generelle evalueringen. Dette arbeidet vil fortsette våren 2013.

3. Generelt om studiekvalitetshevende tiltak

Dekanen oppnevnte en arbeidsgruppe som skulle utrede kvalitetshevende tiltak for emnene JUS241 Strafferett og JUS242 Rettergang. Gruppen leverte sitt forslag 21. september. Arbeidsgruppens forslag inneholder flere viktige elementer som kan forbedre studiekvaliteten på fjerde studieår, og

planlegges gradvis gjennomført, først høsten 2013 og deretter høsten 2014. Forslaget til endringer er behandlet i Studieutvalget, men foreløpig ikke i Fakultetsstyret.

Fakultetet er godt i gang med å prøve ut digital undervisning som pedagogisk og ressursmessig kvalitetshevende tiltak. Forelesninger på 1., 2., 3. og 4. studieår er filmet, delvis av fakultetet selv i samråd med DigUiB-prosjektet, og delvis utført direkte av personer ved IT-avdelingen knyttet til DigUiB-prosjektet. Noen av opptakene er lagt ut på Mi Side, mens andre er lagt ut på egne nettsider. Fakultetet har opprettet passordbeskyttede nettsider for flere emner, som kombinerer ulike elementer som opptak av forelesninger, opptak av diskusjoner mellom forskere, skriftlig faginformasjon og interaksjon med studentene i form av spørsmål og svar. Flere kursansvarlige/forelesere har sagt seg villig til å gjøre opptak av sine forelesninger i løpet av våren

Fakultetets studieseminar i januar 2013 hadde digitalisering og studiekvalitet som hovedtema, og frembrakte interessante diskusjoner og perspektiv som vil være nyttige i den videre utprøvingen.

Fakultetet regner det også som et klart studiekvalitetshevende tiltak å tilby studentene digital eksamen. Som et ledd i DigUiB-prosjektet har fakultetet hatt digitale piloteksamener både våren og høsten 2012 i flere spesialemner på studieprogrammet.

3.1 Programsensorenes arbeid

Programsensorene leverte sin rapport om etikk våren 2012. Rapporten ble oversendt styret som orienteringssak i juni og Studieutvalget i august. Rapporten ble behandlet av Studieutvalget i november. Programsensorenes rapport har blitt integrert i den pågående programevalueringen.

3.2 Senter for fremragende utdanning

Viserektor Kuvvet Atakan hadde en presentasjon ved det før nevnte studieseminaret i januar der han bl.a. viste til at erfaring fra Sentre for fremragende utdanning viser at det er viktig å planlegge og å posisjonere seg i forhold til søknad på et tidlig tidspunkt. Forskningsbasert utdanning og universitetsutdanningen som dannelsesprosess var nøkkelord i den sammenheng.

Fakultetet vil fortsatt ha et senter for fremragende utdanning som et mulig langsiktig mål, og muligheten for å danne et slikt senter blir diskutert ved fakultetet. Vi må imidlertid på det nåværende tidspunkt prioritere ressursene i retning av studiekvalitetshevende tiltak som gagner studiet som helhet.

3.3 Studentaktiv forskning og tiltak for forskerrekruttering

Fakultetet fortsetter med å tilby studentstipend med kontorplass for kandidater som skriver stor masteroppgave innenfor en rekke temaer. Fem av fakultetets nye stipendiater har skrevet stor masteroppgave med slike stipend, noe som viser at studentstipendene er et viktig rekrutteringstiltak, i tillegg til å være et studiekvalitetshevende tilbud om studentaktiv forskning..

Det er nedsatt en arbeidsgruppe som skal se på fakultetets rekrutteringssituasjon til ph.d.-stillinger og forskerstillinger. Arbeidsgruppen har avholdt to møter i 2012 og arbeidet fortsetter i 2013.

I oktober ble det arrangert en sammenkomst for arbeidsgruppelederne ved fakultetet der de blant annet ble presentert for ulike forskningsprosjekt ved fakultetet og fakultetet som arbeidsplass for forskere. Fakultetet ønsker i større grad å følge opp arbeidsgruppelederne tettere og utvikle et mer helhetlig program for dem. Dette for å heve undervisningskvaliteten men også for å inspirere dem til fremtidig forskerkarriere ved fakultetet. Arbeidet fortsetter i 2013.

3.4 Undervisnings- og forskningsteam

Det er ennå ikke utviklet forsknings- og undervisningsteam ved fakultetet som er helt i samsvar med det som er angitt strategiplanen for 2011-2015, men flere fagmiljøer er i ferd med å bevege seg i retning av en slik undervisningsmodell.

4. Internasjonalisering

Internasjonalisering av utdanningen har to sider; Sikre at studentene får anledning til å studere ved gode institusjoner i utlandet som del av studiet sitt (utveksling), samt å sikre emnene i masterprogrammet ivaretar et internasjonalt perspektiv.

Når det gjelder det siste, er det grunn til å nevne at en av fakultetets ansatte har skrevet en lærebok i EØS-rett som er gjort til en del av litteraturen i kurset JUS121 (Norske og internasjonale institusjoner), jf. Halvard H. Fredriksen og Gjermund Mathisen, EØS-rett, Fagbokforlaget 2012. Også den kursansvarlige på JUS121 har skrevet en omfattende artikkel knyttet til EØS-rett som er gjort til en del av litteraturen på kurset, jf. Christian Franklin, «Om rekkevidden av og innholdet i det EØS-rettslige prinsippet om direktivkonform fortolkning», Jussens venner nr. 5 2012. I JUS122. I kurset JUS122 (Erstatningsrett) har forelesninger og kursoppgaver blitt justert i retning av større fokus på den internasjonale rettens betydning for norsk erstatningsrett.

Når det gjelder studentutveksling, har det i 2012 vært særlig fokusert på å styrke fakultetets relasjoner til amerikanske universitet. Det har blitt gjennomført to delegasjonsreiser til USA der man har besøkt flere amerikanske law schools for å legge til rette både for studentutveksling, forskningssamarbeid og forskningsopphold. I mars besøkte en delegasjon American University i Washington D.C., University of Minnesota og Hamline University. I november besøkte en delegasjon University of Colorado at Boulder, University of Chicago og igjen University of Minnesota og Hamline University. I tillegg besøkte Pennsylvania State University på eget initiativ fakultetet for å drøfte mulig samarbeid.

Fakultetet har også hatt besøk av en delegasjon fra Moscow State University, en gjenvisitt etter at en delegasjon fra fakultetet besøkte MSU i mars 2011. Det er interesse for samarbeid fra begge sider, men det tar tid å komme i mål med enten en samarbeidsavtale eller en Memorandum of Understanding.

I løpet av 2012 har det også blitt sendt flere søknader om midler til prosjekter som på ulike vis skal bidra til fortsatt styrking av fakultetets internasjonale samarbeid. Noen av prosjektene omfatter forskningssamarbeid og styrking av dette, andre omhandler samarbeid om studentutveksling. Dette er to områder som uansett alltid bør ses i sammenheng, og der det ene kan fostre det andre uavhengig av hva som er utgangspunktet for samarbeidet. Fakultetet har totalt fått innvilget 840.000 kr til disse prosjektene.

Finansierings-kilde	**Prosjekt**	**Samarbeidsland**	**Omsøkt**	**Resultat**	**Slutt-føres innen**
SIU – Project funds for China	Strengthening of cooperation with Faculty of Law Renmin University	Kina	250 000	innvilget	31/12/13
SIU – Russia Program	Legal Teaching and Research	Russland	(3 265 800)	avslag	-
SIU – Russia Program	Energy/Environmental law; Mobility and Networking	Russland	300 000	innvilget	31/12/13
SIU - NORAM	New law student exchange collaboration in Canada	Canada	(150 000)	avslag	-
UiB – SPIRE	PhD seminar: Chinese Legal Culture	Kina	100 000	innvilget	31/7/13
UiB – SPIRE	Nord-Amerikasamarbeid	USA/Canada	50 000	innvilget	31/7/13
UiB – SPIRE	Strafferettsseminar	Norden/England /Kina/Russland	50 000	innvilget	31/7/13
UiB – SPIRE	The Protection of Legitimate Expectation under Adminstrative Law. A Comparative Study.	En rekke ulike europeiske land	40 800	innvilget	31/7/13
UiB – SPIRE	Miljørettsseminar og etablering av miljørettsnettverk	Ulike land fra alle verdensdeler	50 000	innvilget	31/7/13
NORAD - NORHED*	Promoting Sound Environmental Governance for Better Livelihoods and Sustainable Development	Uganda	(124 459)	innvilget	15/3/2013
NORAD - NORHED*	Military Justice, Human Rights and the Law in Uganda and South Sudan: A Research and Capacity Building Project	Uganda	(248 000)	innvilget	15/3/2013

*NORHED-prosjektene ledes av Makerere University, Kampala, Uganda, mens Det juridiske fakultet har sluttet seg til søknadene som samarbeidspartner i prosjektet. Midlene forvaltes av Makerere University og er ikke med i totalsummen for fakultetets tildelinger til internasjonale prosjekter.

Til sammen 11 ansatte i administrasjonen har vært på «professional English»-språkkurs ved The Language Centre ved University of Aberdeen. Den første gruppen en uke i juni, og den andre gruppen

en uke i oktober. Dette tilbudet kan i fremtiden bli aktuelt også for vitenskapelig ansatte med behov for styrking av engelskferdighetene, gjerne i kombinasjon med forskningsopphold ved the University of Aberdeen.

To ansatte i administrasjonen har deltatt på Erasmus staff mobility week, en som vertskap ved UiB og en som deltaker i Vilnius.

I løpet av 2012 har følgende nye avtaler har blitt inngått for å videreutvikle og bedre utvekslingstilbudet for studentene:

Canada:	University of Western Ontario «Western Law»
Frankrike:	Université de la Rochelle (Erasmus)
Italia:	Universitá degli studi di Milano (Erasmus)
Kina:	China Foreign Affairs University
Litauen:	Vilnius University (Erasmus)
Tyskland:	Universität Saarlandes (Erasmus)
	Universität Augsburg (Erasmus)
	Freie Universität Berlin (LLM)
USA:	Pennsylvania State University (LLM)

De to sistnevnte er ikke ferdig signert enda, men det er enighet om avtaleteksten og om at avtalene skal tas i bruk fra og med høstsemesteret 2013. Avtalene er derfor allerede publisert for studentene.

Gjennom avtalen med Pennsylvania State University er det første gang fakultetet kan tilby utveksling til et LLM-program i USA. På grunn av strenge krav til at man skal ha oppnådd en juridisk grad før opptak til LLM-program i USA, har det ikke vært mulig å tilby dette tidligere, og det er også nærmest umulig for studentene å komme inn på LLM i USA ved å søke på egen hånd. Når vi nå likevel har lykkes med å få på plass én avtale, håper vi at dette kan være en døråpner til å få til flere avtaler i USA i fremtiden.

China Foreign Affairs University er et eliteuniversitet som utdanner Kinas diplomater. For å studere ved dette universitetet må man kunne kinesisk, og avtalen med dette universitetet er inngått først og fremst med tanke på at kinesiske studenter skal kunne studere i Bergen. Men skulle det finnes norske studenter som snakker kinesisk kan man utveksle andre veien også.